

Nr 58

**Kungl. Maj:ts proposition angående ökade livsmedelssubventioner;
given den 8 mars 1974.**

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under konungens frånvaro:

BERTIL

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas förslag till fördelning på olika produkter av de ökade livsmedelssubventioner som föreslogs fr. o. m. den 1 april 1974 i prop. 1974: 25 angående vissa ekonomisk-politiska åtgärder.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet den 8 mars 1974.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena ANDERSSON, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, FELDT, SIGURDSEN, GUSTAFSSON, ZACHRISSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ökade livsmedelssubventioner* och anför.

För att begränsa de prismässiga verkningar som under år 1973 skulle föranledas av jordbruksregleringen infördes prisstopp fr. o. m. den 1 januari 1973 på mjölk, grädde, ost, kött, fläsk och charkuterivaror (prop. 1973: 7, FiU 1973: 2, rskr 1973: 7). Prisstoppet har senare förlängts t. o. m. den 20 juni 1974 (prop. 1973: 165, FiU 1973: 40, rskr 1973: 344). Prisstoppet har emellertid inte fått inkräkta på de kompensationsbelopp som skall tillfalla jordbruket. I stället för kompensation genom prishöjningar den 1 januari och den 1 juli 1973 samt den 1 januari 1974 har jordbruket tillförts motsvarande belopp av medel över riksstaten. Den kompensation som i enlighet härmed skall tillföras jordbruket uppgår till drygt 700 milj. kr. för helt år. Vidare tillförs jordbruket ytterligare ca 300 milj. kr. av införselavgiftsmedel m. m. under innevarande regleringsår. Detta innebär att konsumentpriserna på livsmedel subventioneras med totalt mer än 1 000 milj. kr. av statsmedel.

I prop. 1974: 25 angående vissa ekonomisk-politiska åtgärder anförde chefen för finansdepartementet att det nu utgående livsmedelsstödet borde utvidgas kraftigt med hänsyn till livsmedelspostens stora betydelse för alla konsumenter och särskilt barnfamiljerna. Denna subvention borde fördubblas genom att ytterligare 1 000 milj. kr. anvisas över budgeten. Av detta belopp borde 700 milj. kr. användas för att fr. o. m. den 1 april 1974 sänka priserna på de livsmedel som omfattas av prisstopp. Återstående ca 300 milj. kr. borde användas för att subventionera priserna på dessa varor fr. o. m. den 1 juli 1974 för att motverka de prisökningar som kan föranledas av en ny jordbruksupp-görelse. I propositionen användes också att regeringens avsikt var att förlänga nu gällande prisstopp på livsmedel att gälla även för tiden efter den 20 juni 1974 för att skapa garantier för att subventionerna tillförs konsumenterna.

De föreslagna riktlinjerna för fortsatt och förstärkt livsmedelsstöd har tillstyrkts av finansutskottet (FiU 1974: 1). Den eftersträlvade prissänk-

ningen fr. o. m. den 1 april uppnås enligt utskottet till en del genom förslaget att sänka mervärdeskatten. Därigenom kan kostnaden för den tillkommande direkta budgetsubventionen enligt utskottet begränsas till ca 560 milj. kr. för tolv månadersperioden april 1974—mars 1975.

I fråga om fördelningen på olika produkter av de ökade subventionerna har jag varit i kontakt med företrädare för jordbruket och konsumenterna. Statens pris- och kartellnämnd har vidare varit i kontakt med berörda delar av livsmedelsindustrin och livsmedelshandeln om dessas krav på kompensation för kostnadsökningar. Jag föreslår efter dessa kontakter att priserna i prisregleringsledet sänks fr. o. m. den 1 april med 22,8 öre per liter på konsumtionsmjölk, med 23 öre per kg på ost, med 40 öre per kg på nöt- och hästkött, med 28 öre per kg på kalvkött och med 55 öre per kg på fläsk. Sedan den tillfälliga sänkningen av mervärdeskatten upphör att gälla den 15 september kommer dessa belopp att höjas till totalt 26,7 öre per liter på konsumtionsmjölk, 90 öre per kg på nöt- och hästkött, 105 öre per kg på kalvkött och 94 öre per kg på fläsk. Ersättningen till jordbruket för dessa prissänkningar kommer att uppgå till ca 560 milj. kr. för helt år räknat. Den slutliga ersättningen till jordbruket bör regleras med hänsyn till den faktiska konsumtionen av inhemsk vara. Mittpriser, prisgränser och införselavgifter (normalavgifter) för berörda varor bör justeras i motsvarande mån.

Förslaget innebär att priserna i konsumentledet kan sänkas fr. o. m. den 1 april 1974 med 30 öre per liter på konsumtionsmjölk, med i genomsnitt 1 kr. per kg på nöt- och hästkött samt fläsk och med i genomsnitt 50 öre per kg på charkuterivaror.

Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, statens jordbruksnämnd bör bemyndigas att vidta de ytterligare åtgärder som kan behövas för att det materiella innehållet i riksdagens beslut om jordbruksprisregleringen inte ändras. Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, statens jordbruksnämnd bör vidare kunna eliminera icke önskvärda följder av förslaget för importen av kött och fläsk i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redan gäller i samband med prisstoppet (prop. 1973: 96, JoU 1973: 25, rskr 1973: 232).

För att undvika att prissänkningarna på kött och fläsk medför störningar i tillförseln av dessa produkter bör Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, statens jordbruksnämnd och statens pris- och kartellnämnd bemyndigas att vidta de övergångsåtgärder som behövs.

Med hänvisning till vad jag anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag förordat angående fördelningen på olika produkter av de ökade livsmedelssubventionerna fr. o. m. den 1 april 1974,
2. medge att kostnaderna för de föreslagna subventionerna får täc-

kas av medel från förslagsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1973/74 under nionde huvudtiteln,

3. medge att Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, statens jordbruksnämnd och statens pris- och kartellnämnd får vidta de övergångsåtgärder som behövs för att genomföra förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten